

‘Van alles moet je een feestje maken’

Joost Allein Richir, scheidend voorzitter raad van toezicht Nusantara

Door Peter Huijs,
BTH-Thinkpictures

Aan het einde van de jaren tachtig bracht Joost Allein Richir zijn grootmoeder – net als hij Indisch – naar het bejaarden- en verzorgingshuis De Leeuwerik, de voorloper van Rumah Saya in Apeldoorn. Ze kon niet meer voor zichzelf zorgen en ze dementeerde. Nu, midden 2015, neemt Joost afscheid van de raad van toezicht van Nusantara, waar hij twee maal vier jaar de voorzittershamer hanteerde. *Moesson* sprak met hem.

‘Op het moment dat ik indertijd bij De Leeuwerik binnenstapte, wist ik meteen: dit is thuis. Het was er kleinschalig, het eten en de sfeer waren er precies goed, het was er een beetje rommelig, kortom echt Indisch. Het was veilig. Hier kon ik haar met een gerust hart achterlaten.

Maar voor dit soort huizen was de tijd allerm minst veilig, begin jaren negentig. In de jaren zestig en ook nog in de jaren zeventig waren er relatief veel Indische bejaardenhuizen gekomen. Twintig jaar later wilde men daar weer vanaf. Bij de overheid was er een tendens om deze huizen te sluiten, vanuit het perspectief dat de Indische mensen nu wel genoeg geïntegreerd zouden zijn, en vanuit zakelijk zorg-perspectief zag men niet veel heil in de Indische doelgroep.’

Het begin van Nusantara

‘Met een aantal mensen heb ik me toen ingezet om daartegen in het geweer te komen. We zijn naar het ministerie gestapt. Daar kregen we de garantie dat we, als we bestuurlijke kwaliteit zouden kunnen garanderen, De Leeuwerik konden overnemen. Nu, het waren heel goede mensen, en we kregen het voor elkaar. Ook Patria, dat in die periode nog in Baarn gevestigd was, werd met sluiting bedreigd. Met hen zijn we ook in gesprek gegaan, wat uiteindelijk resulteerde in een fusie. Daaruit is Nusantara ontstaan. Later, ik praat over 2003, 2004, is daar Rumah Melati in Almere bijgekomen.’

‘Het zijn geen kleine problemen waarvoor een zelfstandige woon- en verpleeginstelling als Nusantara zich anno 2015 gesteld ziet’, legt mr. Allein Richir uit (hij is als jurist werkzaam bij de douane op luchthaven Schiphol). ‘Alle instellingen in Nederland hebben met dezelfde problematiek te kampen: er is minder geld be-

schikbaar, door de grote vergrijzing. Veel zorginstellingen verdwijnen, nu de overheid de opvatting heeft dat oudere mensen zolang mogelijk zelfstandig moeten blijven, eventueel met thuis- en mantelzorg. Als Nusantara kiezen wij voor een transitie naar verpleeghuis, met daaraan gekoppeld aanleunwoningen. Daarbij leggen wij vanuit onze eigenheid en achtergrond de nadruk op een keuken die bij de doelgroep hoort. Het sociale aspect van de Indische cultuur is grotendeels gecentreerd rond het eten, en dat is een van de dingen die we dan ook centraal stellen. Een dergelijke keuze brengt extra kosten met zich, en zo krijg je op andere fronten een behoorlijke druk op je kosten. En ook al hebben we een zeker schaalvoordeel, doordat we toekunnen met een éénkoppige raad van bestuur, en ook al is er één centrale keuken - het schaalvoordeel valt eigenlijk weg tegen de afstanden tussen de huizen onderling.’

Niet meer hoeven praten

‘Juist in de laatste levensfase is het mijns inziens belangrijk dat de Indische atmosfeer gewaarborgd kan blijven. Dat heeft met die veiligheid te maken. De kwaliteit van het eten is daarvan een onderdeel, maar een veel belangrijker component is het oog hebben voor het eigene van Indische en Molukse mensen, en dat de medewerkers een goede aansluiting hebben bij de cultuurspecifieke kenmerken. Daaraan hechten we veel belang en daarin willen we de medewerkers scholen. Want ook een verpleeghuis is een woning. Veel oudere Indische mensen hebben van alles meegemaakt. Zij zeggen: ‘Ik wil begrepen worden zoals ik ben, ik wil graag in mijn eigen omgeving zijn, waar ik niet meer hoeft te bewijzen waarom ik in Nederland ben. Ik hoeft niet meer horen: ‘Wat spreek je goed Nederlands’, want ik ben Nederlands.’

Dat is een belangrijk aspect van die veiligheid waarover ik het had. Veel van onze bewoners zijn getraumatiseerd door vreselijke dingen die ze hebben meegemaakt, we hoeven het hier niet te herhalen. De kampen, of wat ze buiten de kampen meemaakten, wat vaak nog erger was. De Bersiaptijd. Vervolgens zijn ze in Nederland niet altijd erg gastvrij onthaald, wat voor hen vaak moeilijk te begrijpen was.’

Wetenschappelijk inbreng

‘Het vereist een specifieke deskundigheid om de uitingen van die trauma’s te herkennen en ze te kunnen behandelen. Enig begrip daarvan is belangrijk bij de mensen die bij Nusantara werken, en we moeten oog hebben voor deze aspecten van rouwverwerking, want dat is het.

Daarnaast is er een medische invalshoek. De Aziatische mens heeft vaak te kampen met specifieke ziektes, die om een specifieke deskundigheid vragen. Dat is nog niet overal erkend in Nederland, maar er komt een breder begrip voor. Daarvoor hebben we ook meer oog, binnen Nusantara.’

‘Als je de afgelopen jaren overziet, dan zeg je: het is veel werk geweest, maar ik deed het graag. Hoe moeilijker het wordt, hoe liever ik er mijn tanden inzet, en het is mijn motto om van alles wat je doet een feestje te maken. En dan, wat je ervoor terugkrijgt... Ik heb vaak met ongeloof gezien hoe onze bewoners met moeilijkheden omgaan. Er gaat vaak zo’n grote wijsheid van hen uit. En dat heeft niets te maken met hoog opgeleid zijn of niet, dit komt echt uit hun levenservaring, het komt uit wat ze meebrengen, uit hun samenleving, waarin zo’n grote samenhang tussen jong en oud was. De uitwisseling... De Indische grootfamilie, en wat een levenservaring daarin zit.’ <

Nusantara

WELZIJN IN ZORG, WONEN & CULTUUR

Onze Indische gastvrijheid is vanzelfsprekend

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en de behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen?

Zoekt u een thuis waar de eigen waarde, kwaliteiten en mogelijkheden tellen?

U vindt het in onze woon- en verpleeghuiszorgcentra.

Hier is aandacht voor de Indische cultuur en ruimte voor herinneringen aan Nederlands-Indië. Er zijn activiteiten die het Indische thuis doen herleven. Wij leveren onze zorg en diensten vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Altijd op basis van persoonlijke vrijheid om aan uw eigen leven invulling te geven. U maakt uw eigen keuzes, of het nu gaat om het beleg op uw boterham of de manier waarop u uw dag indeelt. In onze woon- en zorgcentra vindt u een leefomgeving voor de (Indische) familie. Een plaats voor spontaan en dagelijks contact, ‘net als thuis’. Een plaats waar u als vanzelfsprekend uw cultuur kunt overdragen aan volgende generaties. Een plaats waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt. In onze centra ziet, ruikt en proeft u het voormalig Nederlands-Indië. U herkent direct de Indische kunst & cultuur, de gastvrijheid en de verbondenheid met het verleden. U ziet dat allemaal terug in activiteiten die wij regelmatig organiseren in onze woon- en verpleeghuiszorgcentra. In muziek en dans. In aandacht voor de balans tussen lichaam en geest. In kumpulan en makan-activiteiten.

Bent u geïnteresseerd?

U kunt ons bellen: (055) 534 00 10 of u kunt ons een e-mail sturen: info@nusantara.nl.